

Босна и Херцеговина
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД
Број: 11 0 У 018050 16 Увп
Бања Лука, 24.01.2019. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Смиљане Мрше предсједника вијећа, Страхине Ђурковића и Желимира Барића, чланова вијећа, уз судјеловање Сање Орашчанин као записничара, у управном спору по тужби Д. Т. из К. В., заступана по Центру за бесплатну правну помоћ, Канцеларија Б. (у даљем тексту: тужитељица), против рјешења број ... од 04.12.2015. године туженог Фонда ..., Кабинет диреткора, у предмету остваривања права на породичну пензију, одлучујући о захтјеву туженог за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 У 018050 16 У од 30.8.2016. године, на нејавној сједници вијећа одржаној 24.01.2019. године, донио је ову

ПРЕСУДУ

Захтјев се одбија.

Образложење

Побијаном пресудом уважена је тужба против оспореног акта, којим је одбијена жалба тужитељице изјављена против рјешења Фонда ..., Филијале Б. број горњи од 24.08.2015. године, којим је тужитељици утврђен престанак права на породичну пензију са даном 15.01.1996. године, а преосталом члану породице умрлог осигураника дјетету Р. Т. рођ. 11.11.1992. године продужава се право и одређује породична пензија у износу од 57,12 тадашњих динара мјесечно, почев од 16.01.1996. године при чему се пензија усклађује сходно Одлукама о усклађивању пензија корисника Фонда те на дан 01.01.2015. године износи 374,12 КМ, те поништен тај акт и предметна управна ствар ријешена тако што је жалба тужитељице изјављена на рјешење туженог од 24.8.2015. године уважена, то рјешење поништено и тужитељици утврђен престанак права на породичну пензију са 24.8.2015. године док је у преосталом дијелу првостепено рјешење остало неизмијењено. Наведено је да пресуда у свему замјењује оспорени акт туженог.

Уважење тужбе суд је образложио разлозима да је одредбом члана 147. став 1. Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Сл. гласник РС“ број 134/11, 82/13 и 103/15, у даљем тексту: Закон о ПИО) прописано да права из пензијско-инвалидског осигурања престају у случају када се накнадно утврди да нису били испуњени услови за остваривање права, ставом 2. овог члана је прописано да се поступак за престанак права у складу са ставом 1. овог члана покреће по службеној дужности без обзира на рок који је протекао од дана доношења рјешења којим је признато право, док је ставом 3. истог члана прописано да права, у складу са ставом 1. овог члана, престају од дана доношења рјешења о престанку права, па будући да је тужитељица остваривала право на породичну

пензију од 15.8.1992. године, а да се од 16.01.1996. године до данас налази у обавезном осигурању, то је првостепени орган туженог правилно тужитељици утврдио престанак права на породичну пензију. Међутим, тужени је погрешно утврдио да право на породичну пензију тужитељици престаје на дан 15.01.1996. године, с обзиром да одредба члана 147. став 3. Закона о ПИО јасно прописује да права из пензијског и инвалидског осигурања, у складу са ставом 1. овог члана, престају од дана доношења рјешења о престанку права, а то је у овом случају 24.8.2015. године као дан доношења рјешења првостепеног органа, па будући да природа управне ствари дозвољава и резултати поступка пружају поуздан основ за доношење рјешења у спору пуне јурисдикције то је одлучено на начин као у изреци пресуде, а у складу са одредбом члана 31. став 5. Закона о управним споровима („Сл. гласник РС“ број 109/05 и 63/11, у даљем тексту: ЗУС).

У благовременом захтјеву за ванредно преиспитивање те пресуде тужени износи историјат поступка и наводи да нижестепени суд није цијенио нити уважио све битне чињенице које су од утицаја на правично суђење, па предлаже да се захтјев уважи, побијана пресуда преиначи и тужба одбије као неоснована.

Тужитељица није доставила одговор на захтјев.

Размотривши захтјев, побијану пресуду, те остале прилоге у списима предмета, на основу одредбе члана 39. ЗУС, овај суд је одлучио као у изреци пресуде из сљедећих разлога:

Из података списка произлази да је тужитељици коначним рјешењем број горњи од .... године одређена породична пензија у мјесечном износу од 204,00 тадашњих динара почев од 9.7.1997. године иза смрти супруга Р.. Након тога тужени по службеној дужности рјешењем од 01.10.2002. године тужитељици и њеној кћерки Р. Т. одређује породичну пензију на начин и у износу наведеном у диспозитиву тог рјешења. Тужитељица је 16.5.1998. године поднијела захтјев туженом за поновно одређивање породичне пензије у смислу члана 231, б) Закона о измјенама и допунама Закона о ПИО („Сл. гласник РС“ број 33/08), па је првостепени орган туженог донио рјешење број ... од 12.06.20008. године којим је тужитељици утврђена породична пензија у износу од 362,71 КМ. Рјешавајући по службеној дужности тужени је донио рјешење број горњи од 12.06.2008. године којим је тужитељици утврдио престанак права на породичну пензију са даном 15.01.1996. године. Оспореним актом је одбијена жалба, а побијаном пресудом је дјелимично уважена тужба и предметна ствар мериторно ријешена на начин да је жалба дјелимично уважена, првостепено рјешење поништено у ставу 1. диспозитива и ријешено тако да се тужитељици утврђује престанак права на породичну пензију са даном 24.8.2015. године, док је у осталом дијелу побијано рјешење остало неизмијењено

Побијана пресуда је правилна и законита.

Одредбом члана 147. став 1. Закона о ПИО је прописано да права из пензијског и инвалидског осигурања престају у случају када се накнадно утврди да нису били испуњени услови за остваривање права, а ставом 3. овог члана је регулисано да права у складу са ставом 1. овог члана престају од дана доношења рјешења о престанку права.

Тужени је накнадно, након што је тужитељица 22.7.2015. године поднијела упит првостепеном органу туженог да ли ће остваривати право на породичну пензију када јој кћерка заврши факултет, јер у том моменту неће имати 45 година, напомињући да је

запослена, али да би раскинула радни однос и примала породичну пензију због лошег здравственог стања, сазнао да се тужитељица налази у обавезном осигурању. Након пријема тог упита првостепени орган туженог је донио рјешење 24.08.2015. године којим је тужитељици утврдио престанак права на породичну пензију са даном 15.01.1996. године позивајући се на одредбе члана 146. Закона о ПИО.

Спорно је да ли се у конкретном случају на тужитељицу примјењују одредбе члана 146. Закона о ПИО којом је ставом 1. прописано да права из пензијског и инвалидског осигурања престају када у току коришћења престају да постоје услови за остваривање тих права, а ставом 2. овог члана је регулисано да права у складу са ставом 1. овог члана престају од дана престанка постојања услова за остваривање права или у складу са одредбом члана 147. став 1. тог закона којом је прописано да права из пензијског и инвалидског осигурања престају у случају када се накнадно утврди да нису били испуњени услови за остваривање права, а ставом 3. овог члана је регулисано да права у складу са ставом 1. овог члана престају од дана доношења рјешења о престанку права.

Будући да је тужитељици право на породичну пензију утврђено коначним рјешењем од 22.09.1997. године којим је одређено да та права теку од 9.7.1997. године, а затим поново рјешењем од 01.10.2002. године и рјешењем од 12.06.2008. године, а да тужитељица није испуњавала услове за остваривање права на породичну пензију, јер се од 16.01.1996. године налазила у обавезном осигурању, па с обзиром да је накнадно (након достављања упита тужитељице од 22.7.2015. године) утврђено да није испуњавала услове за остваривање права, то јој наведена права престају од дана доношења рјешења о престанку права у смислу члана 147. став 3. у вези става 1. Закона о ПИО, како је то правилно закључио нижестепени суд у побијаној пресуди.

Одредбе члана 146. Закона о ПИО не односе се на тужитељицу, јер ова одредба подразумијева да су у вријеме доношења рјешења, којим се утврђује право на породичну пензију, били испуњени услови, а да су у току коришћења тог права ти услови престали да постоје или просто речено отпали.

Међутим, у конкретном случају у моменту доношења коначног рјешења 22.09.1997. године нису постојали услови за остваривање права на породичну пензију, јер се тужитељица налазила у обавезном осигурању, а та чињеница је накнадно утврђена након што је тужитељица доставила упит првостепеном органу 22.7.2015. године послје чега је првостепени орган туженог донио рјешење 24.08.2015. године којим је тужитељици правилно утврдио престанак права на породичну пензију, али означавајући погрешно датум престанка 15.01.1996. године, па је правилно нижестепени суд побијаном пресудом уважио тужбу тужитељице, оспорени акт преиначио на начин да је мериторно ријешити управну ствар у складу са одредбом члана 31. став 5. ЗУС јер је природа управне ствари то дозвољавала, а подаци поступка су пружали поуздан основ за доношење таквог рјешења.

Поред тога тужени је у вријеме доношења коначног рјешења 1997, те рјешења 2002. и 2008. године водио евиденцију корисника у обавезном осигурању, што говори да је располагао тим подацима, па сада утврђивање престанка права на породичну пензију и евентуално обавезивање тужитељице на враћање примљеног износа за период од 10 и више година представљало би превелик терет за тужитељицу, због чега је правилно одлучивање захтијевало да се утврди тужитељици престанак права на

породичну пензију са даном доношења првостепеног рјешења (24.08.2015. године), а не од 15.01.1996. године.

Из наведених разлога, по оцјени овог суда, у побијаној пресуди није остварен ниједан разлог њене незаконитости из одредбе члана 35. став 2. ЗУС, па се захтјев туженог, на основу одредбе члана 40. став 1. истог закона, одбија као неоснован.

Записничар
Сања Орашчанин

Предсједник вијећа
Смиљана Мрша

За тачност отправака овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић